

Saltanat Öldü Yaşasın Liderler Sultası

– HasanYAYLACI · 13 Nisan 2011

Saltanat Öldü Yaşasın Liderler Sultası

Demokrasi kısaca, tüm vatandaşların, organizasyon veya devlet politikasını şekillendirmede eşit hakka sahip olduğu bir yönetim biçimidir, şeklinde tarif edilebilir. Lider sultası terimi ise: Siyasi partilerde alınan tüm kararlarda parti başkanını tek söz sahibi olması durumudur yani lider hegemonyası manasına denk düşmektedir.

Eski Türk Tarih kaynaklarında, Türklerin demokrasiye çok uzak olmadıklarını gösteren çeşitli delillere rastlamak mümkündür. Oba devlet düzeninde Aksaçlıların aldığı kararlar birçok kez Hakan tarafından değişikliğe uğratılmadan uygulamaya konulmuştur.

Ülkemizde ilk demokrasi denemeleri meşrutiyetle birlikte gözlenmektedir. Cumhuriyetin ilanı ile birlikte çoğulcu demokrasinin uygulamasına geçilmiş, fakat çeşitli sebeplerden dolayı başarılı olunamamıştır. 1946 yılında Demokrat Parti'nin kurulması ile yeniden çoğulcu demokrasiye geçilmiştir.

Halkımız 12 Haziran 2011 günü kendisine vekil tayin edeceği milletvekillerini seçmek üzere sandık başına gidecektir. Ancak uygulanan seçim sistemi vekil tayinini değil parti seçimini esas almaktadır. Çünkü milletvekili aday listeleri; çoğu zaman ön seçim yapılmadan, bazen de ön seçim yapılsa bile liderlerin serbestçe liste üzerindeki yaptıkları değişiklikler nedeni ile hiçbir zaman halkın listesi olamamıştır. Sadece 1987 yılı seçimlerinde tercihli oy kullanım hakkı verilerek, aynı partiden olmak şartı ile seçmenin istediği adaya oy vermesi sağlanmıştır. 1987 Yılından sonra yapılan seçimlerde daha demokratik yaklaşım sergileyen bu tarz terk edilmiştir. Çünkü bu sistemin lider sultasına gölge düşüreceğinden korkulmuştur.

Hali hazırda uygulanan aday belirleme metotlarının hemen hemen hepsi halkın iradesini hiçbir şekilde yansıtmamaktadır. O halde "uygulanan sistemin demokrasi ile bir alakası bulunmamaktadır" görüşü rahatlıkla söylenebilir. Oysa tam demokrasinin hayata geçirilmesi o kadar da zor değildir. Öncelikle siyasi partiler delegelerini atama yolu ile değil seçim yolu ile belirlemelidir. İl delegeleri başvuruda bulunan aday adayları içinden listeyi belirlemelidirler. Bu işlem yeterlimidir? Elbette hayır. Ortaya çıkabilecek suistimallerin önlenmesinde kamuoyu araştırma kuruluşlarına yaptırılacak temayül yoklamaları çok etkili sonuçlar ortaya koyabilir. Bu da yetmez. Eğer seçmene istediği partiden istediği adaylara oy verebilmenin yolu açılırsa; siyasi partiler halkın görüşlerine daha çok önem verecek listeler hazırlamak zorunda kalırlar. Bu tezi şöyle örneklendirebiliriz. Diyelim ki seçmenimizin oy kullandığı ilin çıkaracağı milletvekili sayısı beş. Seçmen oy kullanma kabinine girdiğinde oyunu A partisinin listesindeki 4. sıradaki adayı ile B partisinin 2.ve 5. sıradaki adaylarına ve C partisinin 1. ve 4. sıradaki adaylara kullanabileceği gibi isterse hepsini B partisi listesi için de kullanabilmelidir. Şimdi şu soru akla gelebilir. Listeler belirlenirken Parti Liderlerinin hiç mi öncelik hakkı bulunmayacak. Ülke yönetimine soyunan partilerin ve onun liderlerinin bir kadroya ihtiyacı olduğu muhakkaktır. O kadro, seçim listelerine eklenecek kontenjan adaylarla pek ala tamamlanabilir. Böylece başkanlık sistemindeki "milletvekillerinin hükümeti daha etkin kontrol etme mekanizması" da kendiliğinden kurulmuş olur. Ortaya çıkan yapı ise

tam demokratik bir yapıdır. İşte lider sultanının işine bu yapı gelmez. Bence Parlemitter sistemde demokrasiye ulaşmada en büyük engel Liderler Sultasıdır. Size "22 Kasım 1922 tarihinde kaldırılan ve tek kişinin otoritesine dayalı bir yönetim biçimi olan Saltanat ile halen uygulanmakta olan ve lider hegemonyasına dayalı seçim sistemi arasında ne kadar fark görüyorsunuz" diye sorsam. Pek farkı yok cevabınızı duyar gibiyim. O halde başlığımız şimdi yerine oturuyor: Saltanat öldü, yaşasın liderler sultası.